

ENAKOST SPOLOV
PRIMERJAVA SLOVENIJE
IN NORVEŠKE

ENAKOST SPOLOV
PRIMERJAVA SLOVENIJE
IN NORVEŠKE

Izdajatelj: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Urednici: Sonja Robnik in Pia Ažman

Leto izdaje: 2016

Elektronska izdaja

Publikacija je dostopna na spletni strani: <http://www.mddsz.gov.si>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

316.346.2(481+497.4)(0.034.2)
342.726(481+497.4)(0.034.2)

ROBNIK, Sonja

Enakost spolov [Elektronski vir] : primerjava Slovenije in Norveške / [avtorici Sonja Robnik, Pia Ažman]. - Elektronska izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2016

Način dostopa (URL): <http://www.mddsz.gov.si>

ISBN 978-961-6471-33-6 (pdf)
1. Gl. stv. nasl. 2. Ažman, Pia
286846720

Sektor za enake možnosti pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je uspešno pridobil sredstva iz programa Finančnega mehanizma Evropskega gospodarskega prostora in Norveškega finančnega mehanizma za izvajanje projekta **Uravnorežimo odnose moči med spoloma** (2013–2016)¹. Projektni partner je bilo KS, norveško Združenje lokalnih in regionalnih oblasti.

Cilj projekta je krepitev znanja, sposobnosti in ozaveščenosti o družbenih strukturah ter odnosih moči in vpliva, ki vplivajo na neenakosti med ženskami in moškimi ter razvoj pristopov in mehanizmov za doseganje enakosti med spoloma na različnih področjih, zlasti na področju usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, uravnorežene zastopanosti žensk in moških na mestih odločanja v gospodarstvu in v politiki.

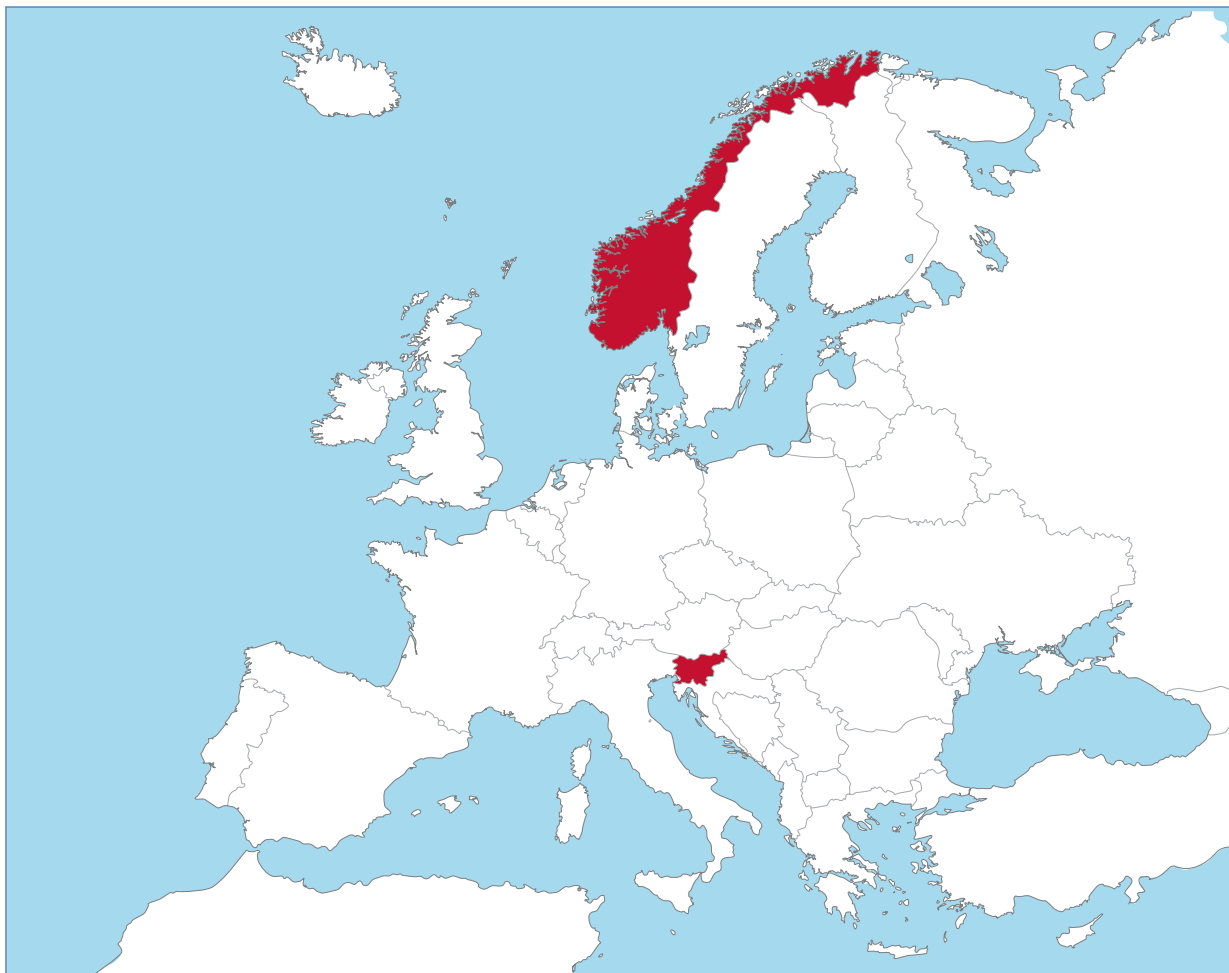
V tej publikaciji primerjamo zakonodajo ter statistične podatke Norveške in Slovenije na področju položaja žensk in moških na trgu dela, odločanja v politiki in gospodarstvu.

Več informacij o projektu najdete na spletni strani: www.mddsz.gov.si (zavihek Delovna področja / Enake možnosti) ter na spletni strani projekta: www.uravnorezenost.si.

¹ Donator ni odgovoren za vsebino publikacije, ker predstavlja poglede izvajalca projekta. Projekt Uravnorežimo odnose moči med spoloma sofinancira Kraljevina Norveška v okviru Programa norveškega finančnega mehanizma 2009–14 za Slovenijo.

KAZALO

Globalni indeks enakosti spolov	6
Enakost spolov in osnovna zakonodaja	7
Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter enakost v starševstvu.	11
Enakost žensk in moških v političnem odločanju	13
Uravnotežena porazdelitev gospodarske moči in virov med ženskami in moškimi	15

	Norveška 	Slovenija
Število prebivalstva	5.223.256	2.064.188
Delež žensk	49,56 %	50,42 %
Delež moških	50,26 %	49,58 %
Pričakovana življenjska doba	Ženske: 84,15 let Moški: 80,36 let	Ženske: 83,68 let Moški: 77,97 let
Pričakovana zdrava leta življenja	Ženske: 71,7 let Moški: 68,6 let	Ženske: 59,6 let Moški: 57,8 let
Stopnja rodnosti	1,73	1,58
Površina	385.178 km ²	20.273 km ²
Glavno mesto	Oslo	Ljubljana
Ureditev	parlamentarna demokracija in ustavna monarhija	demokratska republika
Ustava	17. maj 1814	23. december 1991
Bruto domači proizvod	61.542 USD/prebiv.	31.129 USD/prebiv.

Viri: Statistics Norway, Statistični urad RS, Norwegian Institute of Public Health, Eurostat, OECD
Opomba: Prikazani so zadnji dostopni podatki (2013, 2014 ali 2015) – zaradi različnega časa zajema niso neposredno primerljivi.

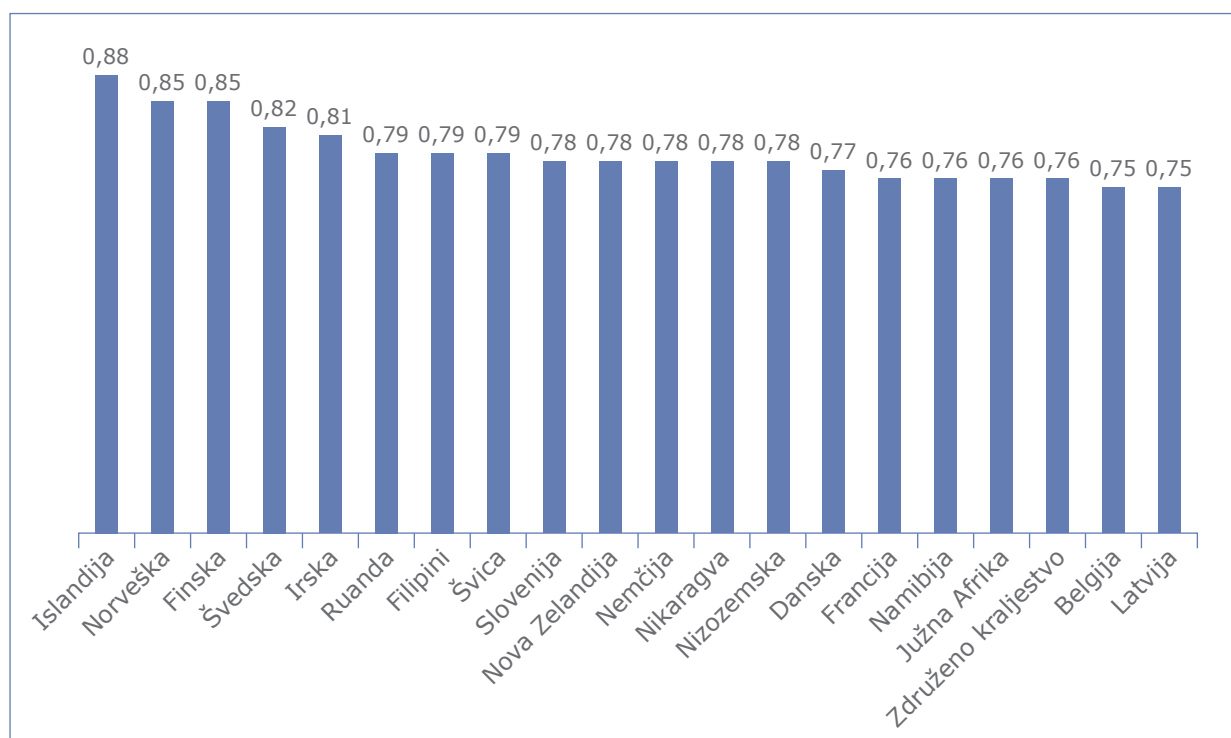
GLOBALNI INDEKS ENAKOSTI SPOLOV

Na lestvici Svetovnega gospodarskega foruma, ki meri globalni indeks enakosti spolov, se **Norveška** med 145 državami umešča na drugo mesto, **Slovenija** pa na deveto.

Norveška je prva na svetu pri enakosti spolov na področju udeležbe in priložnosti v gospodarstvu in tretja na področju krepitev politične moči. To sta tudi področji, kjer se je najbolje odrezala Slovenija - na področju krepitev politične moči zaseda 16. mesto, na področju udeležbe in priložnosti v gospodarstvu pa 24.

	Globalni indeks	Udeležba in priložnosti v gospodarstvu	Doseganje izobrazbe	Zdravje in preživetje	Krepitev politične moči
Norveška	0,850	0,868	1,000	0,974	0,559
Slovenija	0,784	0,778	1,000	0,973	0,385

Vir: The Global Gender Gap Report 2015, World Economic Forum

Slika: Prvih dvajset držav na lestvici Svetovnega gospodarskega foruma – globalni indeks enakosti spolov
Vir podatkov: The Global Gender Gap Report 2015, World Economic Forum

ENAKOST SPOLOV – OSNOVNA ZAKONODAJA

Norveška je zakon, ki se nanaša na enakost spolov, sprejela leta 1978 in ga dopolnila leta 2013. Enakost po tem zakonu pomeni: enak položaj, enake možnosti in pravice, dostopnost in nastanitev. Poseben cilj zakona je izboljšanje položaja žensk. Zakon prepoveduje diskriminacijo na podlagi spola in kot takšno označuje tudi diskriminacijo zaradi nosečnosti in odsotnosti zaradi rojstva ali posvojitve. Prepoved diskriminacije zaradi spola se nanaša na dejansko, domnevno, preteklo ali prihodnjo nosečnost ali odsotnost, nanaša pa se tudi na osebo, s katero je povezana oseba, ki je diskriminirana.

Zakon – med drugim – ureja tudi:

- prepoved nadlegovanja zaradi spola in spolnega nadlegovanja ter nalaga preventivno vlogo vodstvom organizacij in izobraževalnih institucij;
- zavezuje javne oblasti, delodajalce in delodajalske organizacije k dejavnim, usmerjenim in sistematičnim prizadevanjem za spodbujanje enakosti spolov;
- uravnoteženo udeležbo obeh spolov v vseh javnih odborih, upravnih odborih, svetih, upravah, delegacijah ...:
 - oba spola morata biti zastopana, kadar je odbor vsaj dvočlanski, če je štiri- ali petčlanski, morata v njem biti vsaj dve osebi vsakega spola, če je šest- do osemčlanski, morajo v njem biti vsaj tri osebe vsakega spola, če je devet ali veččlanski, morata biti spola zastopana z vsaj 40 %,
 - določba se nanaša tudi na imenovanje nadomestnega članstva,
 - možne so izjeme, kadar so posebne okoliščine takšne, da bi bila izpolnitev zahtev nerazumna,
- določa dodatna pravila, ki se nanašajo na trg dela²:
 - prepoved diskriminacije pri objavi delovnega mesta, imenovanju, premestitvi in napredovanju, usposabljanju in razvoju spretnosti, plačilu in delovnih pogojih ter prenehanju delovnega razmerja,
 - prepoved pridobivanja podatkov o nosečnosti, posvojitvi ali načrtih glede otrok,
 - enako plačilo za delo enake vrednosti;
- pravice zaposlenih v zvezi s starševskim dopustom:
 - vrnitev na isto ali ustrezno delovno mesto,
 - ugodnosti v zvezi z delovnimi pogoji, do katerih bi bila delavka/delavec upravičen v času odsotnosti,
 - pri plačnih pogajanjih in zahtevah enak način ocenjevanja kot pri ostalih zaposlenih.

² Slovenija to področje ureja v Zakonu o delovnih razmerjih – ključna zakonska določila glede enakosti žensk in moških na trgu dela so enaka kakor v norveški zakonodaji.

Slovenija je Zakon o enakih možnostih žensk in moških sprejela leta 2002, spremembe pa je doživel leta 2007 in 2016. Enakost spolov po tem zakonu pomeni, da so ženske in moški enako udeleženi na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, da imajo enak položaj ter enake možnosti za uživanje vseh pravic za razvoj osebnih potencialov, s katerimi prispevajo k družbenemu razvoju, ter enako korist od rezultatov, ki jih prinaša razvoj.

Zakon – med drugim – ureja:

- opredelitev neuravnotežene zastopanosti spolov:
 - če je zastopanost enega spola na posameznem področju družbenega življenja ali njegovem delu nižja od 40 %;
- posebne ukrepe:
 - s katerimi se odstranjujejo objektivne ovire za neuravnoteženo zastopanost spolov oziroma za neenak položaj oseb enega spola ali dajejo posebne ugodnosti v smislu vzpodbude manj zastopnemu spolu oziroma spolu, ki je v neenakem položaju;
- naloge vlade in ministrstev:
 - pri pripravi predpisov in drugih ukrepov, ki posegajo na področja, pomembna za ustvarjanje enakih možnosti, morajo ministrstva upoštevati vidik enakosti spolov,
 - ministrstva morajo imenovati koordinatorico/koordinatorja za enake možnosti žensk in moških;
- naloge lokalnih skupnosti:
 - te morajo spodbujati in ustvarjati enake možnosti in pri sprejemanju ukrepov in dejavnosti, pomembnih za ustvarjanje enakih možnosti, upoštevati vidik enakosti spolov,
 - lahko imenujejo koordinatorico oziroma koordinatorja za enake možnosti;
- naloge političnih strank:
 - te morajo vsaka štiri leta sprejeti načrt, v katerem se opredelijo do vprašanja uravnotežene zastopanosti obeh spolov.

Stopnja zaposlenosti, 20–64 let	Ženske	Moški
EU-28	64,3 %	75,9 %
Slovenija	64,7 %	75,3 %
Norveška	76,7 %	81,3 %

Vir: Eurostat - Labour Force Survey, 2015

Stopnja zaposlenosti s krajšim delovnim časom, 20–64 let	Ženske	Moški
EU-28	32,1 %	8,9 %
Slovenija	13,7 %	7,0 %
Norveška	38,4 %	14,8 %

Vir: Eurostat - Labour Force Survey, 2015

Stopnja zaposlenosti	Stopnja zaposlenosti oseb (25–49 let) brez otrok		Stopnja zaposlenosti oseb (25–49 let) z enim otrokom, mlajšim od 6 let	
	Ženske	Moški	Ženske	Moški
EU-28	77,6 %	79,3 %	69,5 %	90,5 %
Slovenija	74,9 %	80,1 %	79,2 %	94,4 %
Norveška	N/A	N/A	N/A	N/A

Vir: Eurostat – Labour Force Survey, 2015

Plačna vrzel	
EU-28	16,1 %
Slovenija	2,9 %
Norveška	14,9 %

Vir: Eurostat, 2014

Stopnja brezposelnosti (glede na delovno aktivno prebivalstvo)	Ženske	Moški
EU-28	9,5 %	9,3 %
Slovenija	10,1 %	8,1 %
Norveška	4,0 %	4,7 %

Vir: Eurostat, 2015

Delež žensk in moških s terciarno izobrazbo (30–34 let)	Ženske	Moški
EU-28	43,4 %	34,0 %
Slovenija	56,4 %	32,0 %
Norveška	60,9 %	41,5 %

Vir: Eurostat, 2015

Delež žensk v terciarnem izobraževanju	
EU-28	54,9 %
Slovenija	57,7 %
Norveška	60,1 %

Vir: Eurostat, 2012

Delež študentk na področju znanosti, matematike in računalništva

EU-28	37,3 %
Slovenija	41,0 %
Norveška	34,6 %

Vir: Eurostat, 2012

Delež študentk na področju inženirstva, proizvodne dejavnosti in gradbeništva

EU-28	25,1 %
Slovenija	25,1 %
Norveška	26,7 %

Vir: Eurostat, 2012

USKLAJEVANJE POKLICNEGA IN ZASEBNEGA ŽIVLJENJA TER ENAKOST V STARŠEVSTVU

Norveška vprašanja starševskega varstva ureja v Zakonu o delovnem okolju iz leta 2005 (dopolnitve 2013). Zakon določa, da ima noseča delavka pravico do plačane odsotnosti zaradi pregledov v nosečnosti, če ne morejo biti opravljeni izven delovnega časa. Noseča delavka je med nosečnostjo upravičena do 12 tednov odsotnosti. Starša sta upravičena do 49 tednov plačanega starševskega dopusta – od tega so neprenosljivi 3 tedni pred rojstvom otroka namenjeni materi. Po rojstvu je 10 tednov namenjenih materi, 10 očetu, preostalih 26 tednov si lahko delita. Delitev starševskega dopusta je na Norveškem možna od leta 1974.

Za nego bolnega otroka je število dni **na Norveškem** omejeno – do dvanajstega leta otrokove starosti zaposlenim pripada 10 dni tovrstnega dopusta na koledarsko leto oziroma največ 15 dni, kadar zaposlena oseba skrbi za dva otroka. Če ima otrok kronično bolezen, se število dni poveča na 20. Kadar gre za starša samohranitelja, ima ta pravico do dvakratne količine dni tovrstnih odsotnosti.

Slovenija vprašanja starševskih odsotnosti ureja v Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih ter v Zakonu o delovnih razmerjih. Materinski dopust traja 105 dni, delavka ga nastopi 28 dni pred predvidenim rojstvom otroka. Očetovski dopust z nadomestilom traja 15 koledarskih oziroma 11 delovnih dni, 50 koledarskih dni (35 delovnih) s plačilom prispevkov za socialno varnost ter 5 koledarskih dni z nadomestilom od konca starševskega dopusta do zaključka prvega razreda osnovne šole otroka. Do njega so upravičene tudi druge osebe, ki dejansko negujejo in varujejo otroka po njegovem rojstvu (druga oseba ter materin zakonec, zunajzakonski partner ali partnerka registrirane istospolne partnerske skupnosti). Starševski dopust je namenjen materi in očetu, v trajanju 130 dni za vsakega od staršev (skupaj 260 dni). Mati lahko na očeta prenese 100 dni starševskega dopusta, 30 dni pa je neprenosljivih in jih lahko izrabi samo mati (oče lahko praviloma izrabi največ 230 dni, izjemoma vseh 260 dni). Oče lahko prenese na mater 130 dni starševskega dopusta (mati lahko izrabi vseh 260 dni). V primeru rojstva dvojčkov ali več otrok, nedonošenčka, otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo se starševski dopust podaljša.

Za nego bolnega otroka je v Sloveniji omejeno število dni zgolj za posamezen primer (ne na letni ravni), in sicer na največ 7 delovnih dni (za otroke do sedem let starosti ali starejšega zmerno, težje ali težko duševno in telesno prizadetega otroka pa do 15 delovnih dni). Kadar to terja zdravstveno stanje se lahko pravica do nadomestila podaljša do 30 delovnih dni za nego otrok do sedem let starosti ali starejšega zmerno, težje ali težko duševno in telesno prizadetega otroka. Izjemoma (npr. nenadno poslabšanje zdravstvenega stanja otroka) se ta odsotnost lahko podaljša do 6 mesecev.

Zaposlenost s krajšim delovnim časom (delež v skupni zaposlenosti, 15–64 let)	Ženske	Moški
EU-28	32,4 %	8,9 %
Slovenija	13,2 %	6,2 %
Norveška	38,9 %	15,3 %

Vir: Eurostat, 2016 (1/4)

Razlog za zaposlenost s krajšim delovnim časom je skrb za otroke ali nezmožne odrasle (15–64 let)	Ženske	Moški
EU-28	27,2 %	4,4 %
Slovenija	14,9 %	6,2 %
Norveška	*12,4 %	ni podatka

*Nizka zanesljivost podatka.

Vir: Eurostat, Labour Force Survey, 2015

Poraba časa za neplačano delo (dnevno)	Ženske	Moški
OECD-26	272 minut	138 minut
Slovenija	286 minut	166 minut
Norveška	211 minut	162 minut

Vir: OECD, 2010

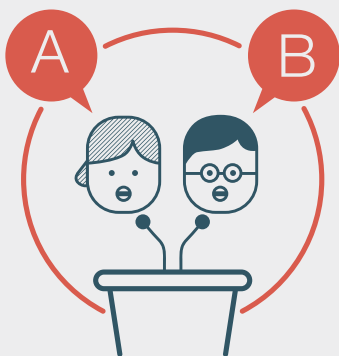
Število/delež očetov, ki so koristili pravico do očetovskega dopusta oziroma dopusta za nego in varstvo otroka	Slovenija			Norveška	
	Do 15 dni	Nad 15 dni	Dopust za nego in varstvo otroka	Delež očetov, ki so koristili polno očetovsko kvoto ali več	
2004	12.667	/	NP	2013	68,5 %
2010	18.042	3.734	1.415	2014	68,2 %
2015	16.374	2.890	1.315		

/ - pravica še ni bila uveljavljena // NP- ni podatka

Vir: MDDSZ, Statistics Norway

Delež otrok, ki so vključeni v zgodnje izobraževanje	Do 3 let	Od 3 let do vstopa v OŠ
EU-28	28 %	83 %
Slovenija	37 %	90 %
Norveška	55 %	91 %

Vir: Eurostat, 2014

ENAKOST ŽENSK IN MOŠKIH V POLITIČNEM ODLOČANJU

Ženske so volilno pravico na **Norveškem** dobile leta 1913 – Norveška je bila prva neodvisna država na svetu, ki je uzakonila splošno volilno pravico za ženske³. V **Sloveniji** so Ljubljankanke lahko glasovale leta 1911, ženske, ki so živele na slovenskem narodnem ozemlju, ki je po letu 1920 prešlo pod Avstrijo, pa so volilno pravico dobile leta 1920⁴. Splošna volilna pravica je bila na našem ozemlju dokončno uzakonjena leta 1945.

Norveška je država, v kateri so tretjinski delež žensk v nacionalni politiki dosegli že v 1980-ih letih – za razliko od večine drugih držav so to dosegli brez uvedbe zakonsko določenega minimalnega deleža vsakega od spolov, tako imenovanih kvot, na nacionalni ravni. So pa kvote sprejele norveške politične stranke, vendar šele po tem, ko so bile ženske že močno prisotne v politiki (Socialistična leva stranka leta 1975, Norveška delavska stranka 1983, Centralna stranka 1989 in Krščanska ljudska stranka 1993)⁵.

Slovenija je v nasprotju z Norveško država, kjer se delež žensk v politiki na nacionalni in lokalni ravni ni niti približal uravnoteženi zastopanosti, torej najmanj 40-odstotni udeležbi tako žensk kot moških, do uvedbe zakonsko predpisanega minimalnega deleža vsakega od spolov na kandidatnih listah. Najprej smo takšno zakonodajo (2004) sprejeli za volitve poslank in poslancev v Evropski parlament in tako že na prvih volitvah dosegli uravnoteženo zastopanost. Zakon določa uravnoteženo zastopanost spolov na kandidatni listi, vsaj ena oseba ženskega in ena moškega spola pa mora biti umeščena v zgornjo polovico liste.

Sledila je zakonodaja, ki ureja volitve na lokalni ravni (2005) – ta je določila, da morajo biti kandidatke in kandidati, kadar politična stranka ali volivke/volivci v volilni enoti določijo več kakor eno osebo, določeni tako, da vsakemu od obeh spolov pripada najmanj 40 % kandidatur, v prvi polovici liste pa morajo biti razporejeni izmenično po spolu. Kadar je lista tričlanska, mora biti na njej vsaj ena oseba vsakega od obeh spolov. To določilo je bilo uveljavljeno postopoma – za prve lokalne volitve po uveljavitvi zakona je veljal 20-odstotni delež, za druge pa 30-odstotni. Tako so bile šele lokalne volitve leta 2014 prve, pri katerih je bilo treba na kandidatnih listah zagotoviti uravnoteženo zastopanost spolov.

Zakonodajo, ki ureja volitve poslank in poslancev v državni zbor, smo z vidika uravnotežene zastopanosti žensk in moških v Sloveniji dopolnili leta 2006. Določa pa, da na kandidatni listi noben spol ne sme biti zastopan z manj kakor 35 % od skupnega dejanskega števila kandidat in kandidatov na listi. Kadar je lista tričlanska, pa mora biti na njej vsaj ena oseba ženskega in vsaj ena oseba moškega spola. Od uvedbe obveznega minimalnega deleža žensk in moških na kandidatnih listah, se je delež poslank v slovenskem parlamentu povečal za približno trikrat.

³ 100 Year of Democracy for Women in Norway. Objavljeno na www.tnp.no (9. 9. 2013)

⁴ Žužek, Aleš. V Ljubljani so liberalci napadli ženske, ki so prišle na volišče. Objavljeno na www.siol.net (23. 4. 2015)

⁵ Global Database of Quotas for Women. Objavljeno na <http://www.quotaproject.org/>

Udeležba žensk v nacionalnem parlamentu	Predsedstvo	Poslanke	Poslanci	Delež poslank	Delež poslancev
EU-28	9 Ž, 19 M	2.029	5.116	28 %	72 %
Slovenija	M	31	59	34 %	66 %
Norveška	M	67	102	40 %	60 %

Vir: Podatkovna baza Evropske komisije, 2016

Udeležba žensk v državnem svetu	Predsedstvo	Svetnice	Svetniki	Delež svetnic	Delež svetnikov
EU-28	3 Ž, 10 M	660	1.799	27 %	73 %
Slovenija	M	3	37	8 %	92 %
Norveška	/	/	/	/	/

Vir: Podatkovna baza Evropske komisije, 2016

Udeležba žensk v lokalni politiki	Župansko mesto		Delež		Svetniki in svetnice		Delež	
	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M
EU-28	10.765	60.698	15 %	85 %	323.673	584.836	36 %	64 %
Slovenija	16	196	8 %	92 %	1.069	2.296	32 %	68 %
Norveška	96	333	22 %	78 %	4.115	6.670	38 %	62 %

Vir: Podatkovna baza Evropske komisije, 2015

Vodje političnih strank	Predsedniško mesto				Podpredsedniško mesto			
	Ž	M	Delež Ž	Delež M	Ž	M	Delež Ž	Delež M
EU-28	24	118	17 %	83 %	58	121	32 %	68 %
Slovenija	1	4	20 %	80 %	4	6	40 %	60 %
Norveška	3	3	50 %	50 %	3	4	43 %	57 %

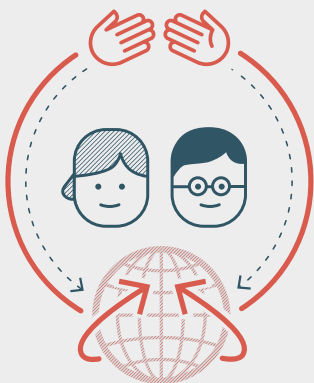
Vir: Podatkovna baza Evropske komisije, 2015

Zastopanost žensk na mestih odločanja v državni upravi	Število ministrstev	Stopnja 1		Stopnja 2	
		Delež Ž	Delež M	Delež Ž	Delež M
EU-28	431	34 %	66 %	40 %	60 %
Slovenija	17	53 %	47 %	61 %	39 %
Norveška	16	39 %	61 %	40 %	60 %

*Stopnja 1: uradniška mesta na višji ravni na ministrstvih.

Stopnja 2: uradniška mesta na srednji ravni na ministrstvih.

Vir: Podatkovna baza Evropske komisije, 2015

URAVNOTEŽENA PORAZDELITEV GOSPODARSKE MOČI IN VIROV MED ŽENSKAMI IN MOŠKIMI

Norveška je bila država, ki je uzakonila minimalen delež vsakega od spolov – zakon je bil sprejet leta 2003, uveljavljal pa se je postopoma. Zakonodaje pa Norveška ni sprejela čez noč – prvi vladni predlog je bil pripravljen že leta 1999, predvideval pa je najmanj 25-odstotno zastopanost vsakega spola.

Zakon iz leta 2003 je najprej pričel veljati za družbe, katerih lastnice so država ali občine (2004), nato za novonastale javne delniške družbe (2006), kasneje pa še za obstoječe javne delniške družbe (2008) in občinske in zadružne družbe (2009). Zakon določa 40-odstotno udeleženo žensk in moških v njihovih upravnih odborih. Zakonodaja podrobneje ureja število predstavnic oziroma predstavnikov vsakega od spolov, kadar 40-odstotna zastopanost ni možna:

- v dvo- ali tričlanski upravnih morata biti zastopana oba spola,
- v štiri- ali petčlanskih morata biti vsaj dve osebi vsakega spola,
- v šest- do osemčlanskih upravnih morajo biti vsaj tri osebe vsakega spola,
- v devet- ali veččlanskih upravnih pa mora biti vsaj 40-odstotkov predstavnic oziroma predstavnikov vsakega spola⁶.

Zakon ima ostre sankcije – v najhujšem primeru je to lahko likvidacija podjetja.

Slovenija na področju uravnotežene zastopanosti žensk in moških na mestih odločanja v gospodarstvu (še) nima zakonodaje, ki bi predpisovala minimalni delež vsakega od spolov⁷. Splošni zakon o enakosti spolov (Zakon o enakih možnostih žensk in moških iz leta 2002) pa določa, da mora vlada pri imenovanju ali predlaganju predstavnic/predstavnikov vlade v javnih podjetjih in drugih osebah javnega prava upoštevati načelo uravnotežene zastopanosti spolov, razen kadar to iz objektivnih razlogov ni mogoče.

Zastopanost žensk v gospodarstvu	Število podjetij	CEO		Izvršna funkcija		Neizvršna funkcija	
		Delež Ž	Delež M	Delež Ž	Delež M	Delež Ž	Delež M
EU-28	615	4 %	96 %	15 %	85 %	25 %	75 %
Slovenija	20	10 %	90 %	23 %	77 %	21 %	79 %
Norveška	21	0 %	100 %	17 %	83 %	39 %	61 %

Vir: Podatkovna baza Evropske komisije, 2015

⁶ Teigen, Mari. 2010. Gender Quotas for Corporative Boards in Norway: Innovative Gender Equality Policy. V: Colette Fagan, Maria C. Gonzales Menendez in Slivia Gomez Anson (ur.). Women on Corporate Boards and in Top Management. European Trends and Policy.

⁷ V času nastanka te publikacije posebna delovna skupina pripravlja osnutek zakona, ki bi uredil to področje.

Uravnotežena zastopanost žensk in moških pa ni pomembna zgolj na področju političnega odločanja ali odločanja v gospodarstvu – pomemben pokazatelj demokratičnosti neke družbe je tudi delež žensk in delež moških na številnih drugih mestih odločanja. V nadaljevanju so zato prikazani zadnji dostopni podatki za zastopanost žensk in moških na predsedniških mestih vrhovnih sodišč ter na odločevalskih mestih javne radio-televizije.

Zastopanost žensk in moških na vrhovnih sodiščih	Predsedstvo		Članstvo	
	Število Ž	Število M	Delež Ž	Delež M
EU-28	8	20	39 %	61 %
Slovenija	0	1	38 %	62 %
Norveška	0	1	35 %	65 %

Vir: Podatkovna baza Evropske komisije, 2015

Zastopanost žensk in moških na vodilnih mestih javne radiotelevizije	Predsedstvo		Uprava			
	Ž	M	Ž	M	% Ž	% M
EU-28	9	39	136	299	31 %	69 %
Slovenija	0	1	4	7	36 %	64 %
Norveška	0	1	4	4	50 %	50 %

Vir: Evropska komisija, 2015

Zastopanost žensk in moških na v svetu delavcev javne radiotelevizije	Svet delavcev			
	Ž	M	% Ž	% M
EU - 28	6	14	30 %	70 %
Slovenija	2	0	100 %	0 %
Norveška	1	2	33 %	67 %

Vir: Evropska komisija, 2015

Zastopanost žensk in moških na izvršnih in neizvršnih mestih v javni radioteleviziji	CEO			Izvršna mesta			Neizvršna mesta		
	Ž	M	% Ž	Ž	M	% Ž	Ž	M	% Ž
EU-28	5	44	10 %	116	235	33 %	126	266	32 %
Slovenija	0	1	0 %	5	4	56 %	2	7	22 %
Norveška	0	1	0 %	3	6	33 %	3	2	60 %

Vir: Evropska komisija, 2015

Zastopanost žensk in moških v neodvisnih regulatornih organih v javni radioteleviziji	Predsedstvo		Članstvo			
	Ž	M	Ž	M	% Ž	% M
EU-28	9	26	88	179	33 %	67 %
Slovenija	0	1	0	7	0 %	100 %
Norveška	0	1	2	4	33 %	67 %

Vir: Evropska komisija, 2015

Prek Norveškega finančnega mehanizma in EGP mehanizma Norveška prispeva k zmanjšanju družbenih in ekonomskih razlik ter krepitvi bilateralnih odnosov z državami prejemnicami v Evropi. Norveška tesno sodelujejo z Evropsko unijo prek Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP).

Za obdobje 2009-14 je Norveška prispevala 1.7 milijard evrov. Sredstva so namenjena nevladnim organizacijam, raziskovalnim in akademskim institucijam ter javnemu in zasebnemu sektorju v 12 novi državah članicah, Grčiji, Portugalski in Španiji. Vzpostavljeno je bilo široko sodelovanje z norveškimi organizacijami, dejavnosti pa se izvajajo do leta 2016.

Ključna področja, ki jih program podpira, so okoljevarstvo in podnebne spremembe, raziskave in štipendije, civilna družba, zdravje in otroci, enakost spolov, pravosodje ter kulturna dediščina.

Več informacije o Programu norveškega finančnega mehanizma 2009-14 je dostopnih na spletnih straneh: www.norwaygrants.si in www.norwaygrants.org.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

uravnotežimo
odnose moči
med spoloma

